

Výukový materiál v rámci projektu OPVK 1.5 Peníze středním školám

Číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0883
Název projektu: Rozvoj vzdělanosti
Číslo šablony: I/2
Datum vytvoření: 7. 1. 2013
Autor: Mgr. Renáta Zbořilová
Určeno pro předmět: Český jazyk a literatura
Tematická oblast: Porozumění textům v kontextu literárního vývoje 20. a 21. století
Obor vzdělání: Obchodník (66-41-L/01) – 3. ročník
Název výukového materiálu: pracovní list **Jaroslav Hašek**
Popis využití: ověření znalostí o díle spisovatele, porozumění textu a vyhledávání informací
Čas: 15 minut

1. Rozhodněte, která možnost je správná.

Jaroslav Hašek (1883 – 1923) byl český spisovatel a novinář. Proslul jako humorista, mystifikátor, provokatér, bohém. Pocházel z Prahy, vyučil se drogistou a později se po absolvování obchodní akademie stal bankovním úředníkem. Toto zaměstnání **vyhovovalo / nevyhovovalo** jeho bohémské a dobrodružné povaze. Měl blízko k **anarchistickému / konzervativnímu** hnutí, za politickou činnost byl také **vyznamenán / vězněn**. Po vypuknutí **první / druhé** světové války narukoval do **ruské / rakouské** armády. Několikrát se pokusil dezertovat, což se mu nakonec povedlo. Na ruské frontě přeběhl a vstoupil do **československých / rakouských** legií, ze kterých odešel do **Bílé / Rudé** armády. V roce 1920 se vrací do **Československa / Rakousko-Uherska** a o tři roky později umírá v Lipnici nad Sázavou.

2. Mystifikátor je člověk, který

a) se věnuje vědeckému výzkumu	c) klame a šíří nepravdivé zprávy
b) je za každou cenu upřímný	d) věří v záhady a nadpřirozené síly

3. Označte synonymum ke slovu *dezertovat*:

a) sběhnout	b) zběhnout

4. Který výraz není synonymem ke slovesu *provokovat*?

a) proklamovat	c) podněcovat
b) popuzovat	d) popichovat

5. Která možnost se nevztahuje k významu slova *bohém*?

- a) zabývá se jazykem, historií a kulturou českého národa
- b) bezstarostně a neuspořádaně žijící člověk
- c) nekonvenční způsob života
- d) často je to volnomyšlenkářský umělec (malíř, spisovatel, hudebník apod.)

6. Odstraňte chybu v názvech děl Jaroslava Haška.

- a) Můj obchod se zvířaty a jiné humoresky .....
- b) Trampoty pana Dnešního .....

7. Do textu doplňte požadované informace. Využijte při tom vhodné informační zdroje.

- a) Román Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války vyšel v letech _____
a má ___ díly. Jednotlivé díly mají názvy: _____
_____
_____
- b) Postava Josefa Švejka se v Haškově tvorbě objevuje již dříve, např. v prózách
_____ nebo _____.
- c) Ilustrátorem knihy je malíř _____, který se se spisovatelem přátelil a
ilustroval i jiné Haškovy knihy.
- d) Hašek nestihnul před svou smrtí slavný román dokončit. Pokusil se o to novinář
_____, ale Haškova mistrovství a úspěchu nedosáhl.
- e) Dílo patří k nejpřekládanějším českým knihám, je přeloženo do více než ___ jazyků.
- f) Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války se dočkaly mnoha divadelních,
rozhlasových a filmových zpracování. Asi nejznámějším představitelem Švejka je
herec _____, který titulní postavu ztvárnil ve dvou filmech režiséra
Karla Steklého. Filmy byly natočeny v ____ letech minulého století.

8. Už jste se setkali s označením švejkovina? Pokuste se vystihnout význam tohoto slova.

.....
.....
.....
.....